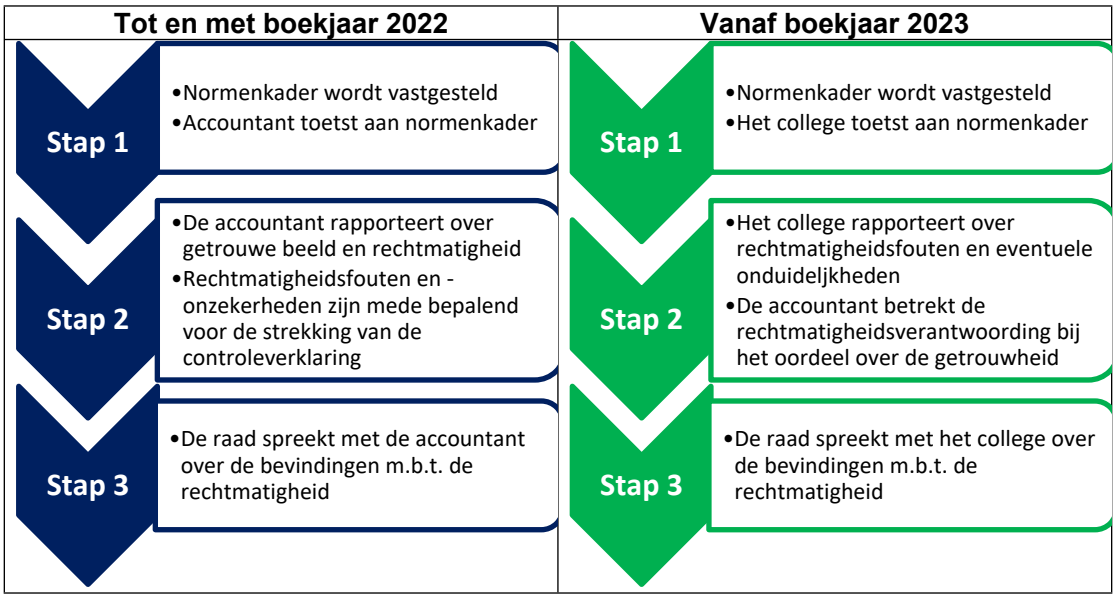
Invoering rechtmatigheidsverantwoording

1. Inleiding

Door wijziging van de Gemeentewet moet het college met ingang van het boekjaar 2023 verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Deze wijziging is het gevolg van een aanbeveling van de commissie-Depla, die in opdracht van het VNG-bestuur advies uitbracht over vernieuwingen en aanpassingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Sinds de invoering van de rechtmatigheidscontrole door de accountant in 2004 is dit vooral gezien als 'de verantwoordelijkheid van de accountant'. De commissie vindt dat niet wenselijk, omdat het gemeentebestuur zelf verantwoordelijk is voor de rechtmatigheid. Door deze wijziging verandert de rolverdeling tussen de gemeenteraad (hierna "de raad"), het college, de accountant en de gemeentelijke organisatie voor de controle en verantwoording van de rechtmatigheid. In de onderstaande afbeelding geeft een samenvatting van de wijzigingen met ingang van het boekjaar 2023.

Uit de afbeelding blijkt dat de raad (en de Auditcommissie) vanaf 2023 met het college spreekt over de bevindingen met betrekking tot de rechtmatigheid. Er is echter meer, de raad heeft een belangrijke kaderstellende rol. In deze notitie is nadere uitleg over de wijzigingen rond de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Achtereenvolgens gaan wij in op:

- de definitie van rechtmatigheid;
- de nieuwe rolverdeling;
- de raad als opdrachtgever;
- de door de raad vast te stellen kaders.

De kaders legt de raad vast in een aantal formele documenten. Wij sluiten deze notitie af met een korte toelichting op de voorgestelde aanpassingen in deze formele documenten.

2. Wat is rechtmatigheid?

Rechtmatigheid is een breed begrip. De rechtmatigheidsverantwoording door het college is beperkt tot de 'financiële rechtmatigheid'. De Commissie BBV die verantwoordelijk is voor de landelijke richtlijnen voor de rechtmatigheidsverantwoording, legt in de kadernota rechtmatigheid 2023 uit wat dit precies betekent:

"Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Dit begrip is van toepassing op alles wat een gemeente qua taken op zich neemt. Dit betekent dat alle handelingen van een gemeente moeten voldoen aan alle wet- en regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden (Arbo), aanbestedingen, Omgevingswet, subsidievoorwaarden, raadsbesluiten enzovoort. Van een overheidsorganisatie mag immers verwacht worden dat zij conform wet- en regelgeving handelt. ***Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen****"*[1]*.*

Dat betekent dat alleen regels en besluiten die directe impact hebben op financiële beheershandelingen relevant zijn voor de rechtmatigheidsverantwoording.

De Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV is een belangrijk document waarin nadere uitwerking wordt gegeven aan het begrip rechtmatigheid, de rechtmatigheidscontrole en de rechtmatigheidsverantwoording. In de kadernota rechtmatigheid staan richtlijnen ('stellige uitspraken') over de invulling van de controle en verantwoording van de rechtmatigheid van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. Afwijken van die richtlijnen is niet toegestaan. Een voorbeeld van een 'stellige uitspraak' is de verantwoording van de rechtmatigheid van aanbestedingen in het geval van afwijkingen van de Aanbestedingswet en de 'Gids proportionaliteit': *"Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het college hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering"*[2]*.* De commissie BBV geeft ook adviezen. Afwijken van adviezen is mits goed gemotiveerd wel toegestaan.

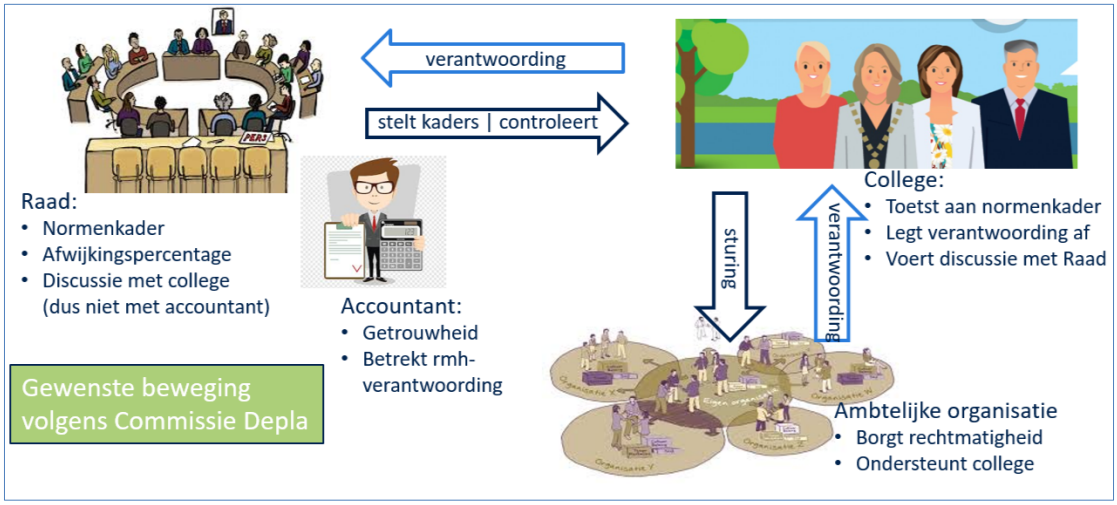
In de kadernota is een specifiek voor raadsleden bedoeld hoofdstuk opgenomen waarin het bestuurlijk belang van rechtmatigheid en de rol van de raad wordt uitgelegd. Deze is uiteraard gebruikt als basis voor deze notitie.

---

[1] Kadernota rechtmatigheid 2023, commissie BBV, paragraaf 2.2.
[2] Kadernota rechtmatigheid 2023, commissie BBV, paragraaf 4.1.1.

3. De nieuwe rolverdeling

Tot en met de jaarrekening 2022 verstrekken (externe) accountants een controleverklaring inclusief een oordeel over de rechtmatigheid bij de jaarrekening. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 wijzigt dit. In de onderstaande afbeelding is de nieuwe rolverdeling schematisch weergegeven.

De impact op de rol van de ambtelijke organisatie, het college en de accountant is het grootst. De verantwoordelijkheid voor de controle op de rechtmatigheid verschuift immers van de accountant naar het college, de uitvoering komt te liggen bij de ambtelijke organisatie. De omvang van de impact van die gewijzigde rolverdeling is mede afhankelijk van de keuzen die de raad in haar rol als opdrachtgever maakt.

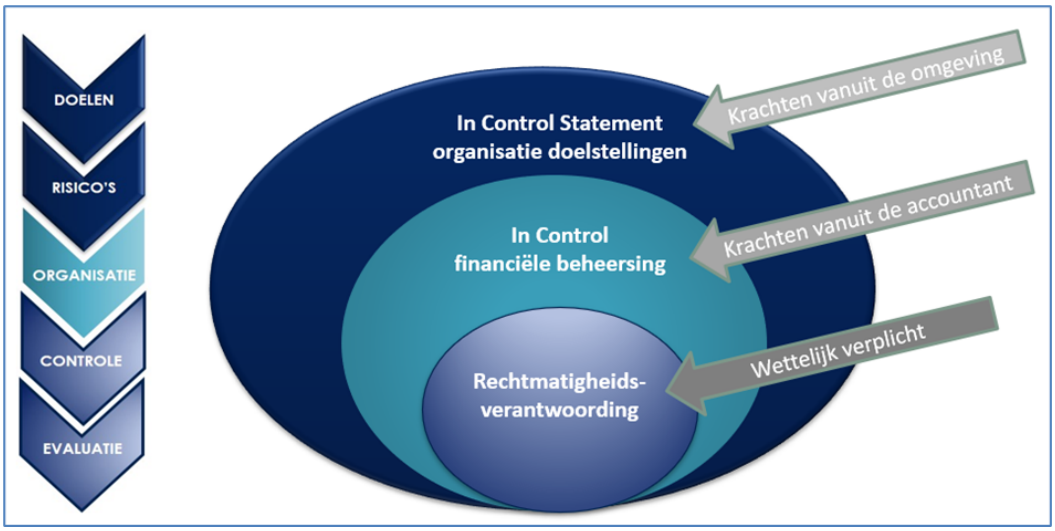
4. De raad als opdrachtgever

De raad stelt de kaders voor het financieel beheer en de controle. Op grond van deze rol is de raad de opdrachtgever voor de (rechtmatigheids-) controle. Ook controleert de raad bij de vaststelling van de jaarstukken of deze kaders worden nageleefd. De raad stelde deze kaders altijd al vast, wat dat betreft niets nieuws onder de zon. Nieuw is dat het gesprek vooraf over de kaders en achteraf over de uitkomsten van de rechtmatigheidscontrole nu door de raad met het college en de directie wordt gevoerd en niet meer met de accountant. In Berkelland functioneert een Auditcommissie die de raad adviseert en ondersteunt in haar kaderstellende taken. De accountant heeft nog wel een rol in de rechtmatigheidscontrole. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is van de jaarrekening waarbij de accountant een verklaring afgeeft moet de accountant controleren of de rechtmatigheidsverantwoording klopt. Dat houdt in: Berust op een goed georganiseerde en uitgevoerde interne controle in de gemeente.

De door de raad te bepalen kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording en de onderliggende interne audit vallen in twee delen uiteen:

- De diepgang van de rechtmatigheidsverantwoording.
  Dat is de grens waarboven 'afwijkingen'[3] in de verantwoording moeten worden opgenomen. Deze mag maximaal 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) zijn. Daarnaast kan de raad nadere regels stellen voor het toelichten van 'afwijkingen' in het jaarverslag.

- De reikwijdte van de verantwoording.
  Wettelijk moet de verantwoording minimaal gaan over de financiële rechtmatigheid waarbij het door de raad jaarlijks vast te stellen normenkader rechtmatigheid bepalend is[4]. De raad kan echter besluiten om ook andere aspecten in de verantwoording te betrekken. De verantwoording krijgt daardoor meer het karakter van een 'in control statement'. In de onderstaande afbeelding en de toelichting daarop wordt dit verder uitgelegd.

[3] Met 'afwijkingen' worden fouten en onduidelijkheden bedoeld. Voor beide categorieën geldt de vast te stellen verantwoordingsgrens afzonderlijk.
[4] Het normenkader omvat minimaal alle landelijke en lokale wetten en regels met impact op de financiële beheershandelingen. Lokale regels zijn alle verordeningen die door de gemeenteraden zijn vastgesteld en alle raadsbesluiten met een kaderstellend karakter die betrekking hebben op financiële beheershandelingen.

Zoals aangegeven moet wettelijk minimaal verantwoording over de financiële rechtmatigheid worden afgelegd. De raad kan echter besluiten om de verantwoording te ‘upgraden’. De eerste stap is ‘financieel in control’. Dit houdt in dat de inrichting van de organisatie zodanig is dat monitoring en sturing op financiële doelen en de getrouwheid (juistheid, volledigheid en tijdigheid) van de jaarrekening is geborgd in de bedrijfsvoering. Krachten vanuit de accountant spelen hierbij een rol. De accountant controleert ook na 2022 nog steeds de getrouwheid van de jaarrekening en stelt daarbij steeds hogere eisen aan de kwaliteit van de organisatie van de gemeente. Bij onvoldoende kwaliteit wordt het steeds lastiger om een accountant te vinden die de controle wil uitvoeren en/of wordt de organisatie geconfronteerd met hoge accountantskosten vanwege het meerwerk dat de accountant dan moet doen.

Een ultieme stap is het ‘in control statement’. Dat houdt in dat alle, dus ook niet financiële, doelstellingen van de organisatie in de verantwoording worden betrokken. Maatschappelijke ontwikkelingen zorgen voor meer druk op informatievoorziening die niet alleen gericht is op financieel maar ook beleidsmatig. Denk bijvoorbeeld aan doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.

Natuurlijk hebben de keuzes voor zowel de diepgang als de reikwijdte van de verantwoording grote impact op de organisatie in brede zin maar natuurlijk ook op de omvang van de onderliggende interne audit die moet worden uitgevoerd om tot de verantwoording in de jaarrekening te komen.

5. De door de raad vast te stellen kaders in Berkelland

Zoals hiervoor aangegeven heeft de raad de opdrachtgeversrol voor de rechtmatigheidsverantwoording. Voor de diepgang en reikwijdte van de controle en verantwoording is het voorstel aan de raad als volgt:

- Diepgang:

De grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording gemeld moeten worden mag 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) bedragen. Het voorstel is om deze grens te hanteren voor de rechtmatigheidsverantwoording en aanvullende afspraken te maken over de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarin neemt het college de bij de interne audit gevonden afwijkingen op conform de afspraken die met de accountant worden gemaakt voor het accountantsverslag. Dat houdt in dat afwijkingen boven 5% van de controlematerialiteit worden toegelicht inclusief de reden van afwijking.

De interne audit op de rechtmatigheid zal worden uitgevoerd met een controlematerialiteit van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves om aan te sluiten bij de materialiteitsgrens die de accountant bij de controle van de jaarrekening hanteert.

- Reikwijdte:

De ambitie van het college is om voor de eerste periode te voldoen aan de wettelijke eis voor de rechtmatigheidsverantwoording, de financiële rechtmatigheid. Wel zal vanaf de start van de interne audit al aandacht worden besteed aan de beheersing van de bedrijfsvoering gericht op de getrouwe verantwoording van de financiën in de jaarrekening. Daar waar nodig zal interne audit management en het college adviseren over procesverbeteringen die nodig zijn om financieel in control te komen.

Het zetten van stap drie richting ‘in control statement’ vraagt een aanmerkelijk bredere aanpak van de audit met aspecten op het gebied van doelmatigheid en doeltreffendheid, juridische kwaliteit en privacy en gegevensverwerking. Deze stap kan, als dat al wenselijk

is, pas volgen nadat het gewenste niveau van ‘in control’ in de brede bedrijfsvoering is bereikt.

6. Aanpassing van formele documenten

Op grond van de gewijzigde rolverdeling en de door de raad vast te stellen kaders moeten een aantal verplichte formele documenten worden aangepast. Dit zijn de volgende documenten:

- de Verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet (hierna ‘de financiële verordening’);
- de Verordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet (hierna ‘de controleverordening’);
- de Verordening Auditcommissie
- het Controleprotocol waarin nadere aanwijzingen zijn opgenomen voor de controle en de bijlage daarvan: het Normenkader rechtmatigheid

6.1. De financiële verordening (artikel 212 Gw)

In deze verordening worden de spelregels voor het financieel beleid, het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgelegd. In verband met de rechtmatigheidsverantwoording door het college zijn in de financiële verordening een aantal bepalingen aangescherpt en/of aanvullend opgenomen die betrekking hebben op de controle van en de verantwoording over de financiële rechtmatigheid door het college in de jaarrekening. Het betreft de organisatie en uitvoering van de interne audits als grondslag voor de verantwoording en de verantwoordings- en rapportagegrens voor de jaarrekening. De bepalingen sluiten aan bij de in het voorgaande benoemde kaders.

6.2. De controleverordening (artikel 213 Gw)

In deze verordening liggen de regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening was heel specifiek gericht op de accountantscontrole. Zo zijn er bepalingen opgenomen over de (wettelijke) inhoud van de controleopdracht, de benoeming van de accountant door de raad, de door het college te verstrekking informatie en de inrichting van de accountantscontrole en de rapportering daarover. Omdat de controle op de rechtmatigheid niet langer door de accountant wordt uitgevoerd maar door het college zijn de nodige aanpassingen gedaan in deze verordening.

6.3. De verordening Auditcommissie

De Auditcommissie is namens de raad advies- en gesprekspartner voor het college en de accountant voor de (rechtmatigheids-)controle. De commissie doet dat vanwege de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van de raad maar treedt daarbij niet in de bevoegdheden van raad en het college. Specifiek voor de rechtmatigheidscontrole heeft de Auditcommissie de volgende taken:

- de voorbereiding van het door de raad vast te stellen controleprotocol;
- het zijn van eerste aanspreekpunt richting de raad voor het college voor de opzet en uitvoering van de interne controle op de rechtmatigheid;
- een overlegplatform te zijn voor de voorgenomen controleaanpak en de uitkomsten uitgevoerde controle;
- het evalueren van de werkzaamheden van de accountant en het;
- het adviseren aan de gemeenteraad over genoemde taken.

Ook in deze verordening zijn natuurlijk aanpassingen noodzakelijk vanwege de gewijzigde rolverdeling inzake de rechtmatigheidscontrole en -verantwoording.

6.4. Het controleprotocol en het normenkader

In het controleprotocol is de opdracht aan de accountant en met ingang van 2023 ook het college uitgewerkt. Deze opdracht is gebaseerd op de bepalingen in de verordeningen 212 en 213. In het controleprotocol staan meer gedetailleerde afspraken waaraan de accountant en het college zich moeten houden bij de controle. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- de normen waaraan de controle moet voldoen;
- de percentages of bedragen die moeten worden gebruikt voor een (anders dan) goedkeurende verklaring/de rechtmatigheidsverantwoording;
- vanaf welk percentage of bedrag de accountant een opmerking moet maken in het verslag van bevindingen en het college in het jaarverslag.

Het controleprotocol bestond natuurlijk al jaren. Nieuw zijn voor 2023 de aanwijzingen voor de op te stellen rechtmatigheidsverantwoording door het college, waaronder de van toepassing zijnde normen en de verantwoordingsgrens.

Een bijlage bij het controleprotocol is het op grond van landelijke regelgeving (van de commissie BBV) verplichte ‘normenkader rechtmatigheid’. Inhoudelijk verandert daaraan door de verschuiving van de rechtmatigheidscontrole van de accountant naar het college niets. Het is echter formeel verplicht om het normenkader jaarlijks te actualiseren in verband met wijzigingen in wetten, regels en verordeningen voor zover die impact hebben op de financiële rechtmatigheid. In het najaar van 2023 zal het normenkader voor 2023 worden geactualiseerd om zo veel mogelijk voor 2023 gewijzigde of nieuwe verordeningen in het normenkader te benoemen. De actualisering van het normenkader 2022 zal middels een afzonderlijk raadsvoorstel aan u worden voorgelegd.

7. Gevraagd besluit

Door wijziging van de Gemeentewet moet het college met ingang van het boekjaar 2023 verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Dat betekent dat deze in de jaarrekening 2023 voor het eerst wordt opgenomen. De kaders daarvoor worden door de raad vastgesteld en vastgelegd in de genoemde verordeningen op grond van de artikelen 212 en 213 Gemeentewet en het controleprotocol met het bijbehorende normenkader rechtmatigheid. De raad wordt gevraagd om wijzigingen in de volgende stukken vast te stellen:

- de financiële verordening
- de controle verordening
- de verordening Auditcommissie
- het controleprotocol

Per verordening geven wij in bijlage 1 tot en met 3 een toelichting op de wijzigingen in de verordeningen. Het controleprotocol is op grond van de aangepaste verordeningen geheel herschreven.

Bijlage 1. Aanpassing Financiële verordening ex artikel 212 Gw

Artikel oud	Artikel nieuw	Tekst oud	Tekst nieuw	Reden wijziging
Niet aanwezig	14	NVT	Artikel 14 interne controle 1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a, van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b, van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel. 2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 4 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen. 3. Voor de rechtmatigheidsverantwoording hanteert het college een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Fouten en onduidelijkheden boven dit grensbedrag worden door het college opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. 4. In de paragraaf bedrijfsvoering schrijft het college, ook als de afwijkingen niet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, in ieder geval iets over alle rechtmatigheidsfouten en onzekerheden die groter zijn dan 5% van de controlematerialiteit die bij de interne rechtmatigheidsaudit wordt gehanteerd . De controlematerialiteit is 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Daarbij geeft het college een toelichting waarom het fout of onzeker is. Aspecten die hierbij ook aan de orde komen zijn de tussentijdse communicatie met de raad – of de reden waarom deze achterwege is gebleven - alsmede de maatregelen die zijn genomen om	Het is van belang om de verantwoordelijkheid van het college te borgen in de financiële verordening. Deze vormt (mede) de basis voor het verbijzonderde interne controle op de financiële rechtmatigheid. Deze controle is noodzakelijk als grondslag voor de wettelijk verplichte rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van het boekjaar 2023.

Artikel oud	Artikel nieuw	Tekst oud	Tekst nieuw	Reden wijziging
			verbeteringen aan te brengen om het handelen conform wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen. 5. Voor de rechtmatigheidsverantwoording hanteert het college een normenkader dat gelijk is aan het normenkader dat is toegepast voor de accountantscontrole van de jaarrekening. Dit omvat: a. externe wetgeving voor zover die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen; b. verordeningen voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen; c. andere besluiten van de raad met een kaderstellend karakter die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen; Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen. Het college actualiseert jaarlijks het normenkader voor wijzigingen in wet- en regelgeving en legt dit ter vaststelling voor aan de raad.	

Bijlage 2 aanpassing controleverordening

Artikel oud	Artikel nieuw	Tekst oud	Tekst nieuw	Reden wijziging
Aanhef	Aanhef	De raad van de gemeente Berkelland; gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 december 2008; gelet op artikel 213 Gemeentewet en het Besluit accountantscontrole gemeenten;	De raad van de gemeente Berkelland; gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2022; gelet op artikel 213 Gemeentewet en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden;	Het Besluit accountantscontrole gemeenten is per 2017 vervangen door het (inhoudelijk gelijkluidende) Besluit accountantscontrole decentrale overheden
Artikel 1a	Artikel 1a	registeraccountant of accountant-administratieconsulent met een aantekening in het inschrijvingsregister als bedoeld in het derde lid van artikel 36, Wet op de Accountant-Administratieconsulenten	registeraccountant of accountants-administratieconsulent conform artikel 36 Wet op het accountantsberoep	Wet op accountants-administratieconsulenten is vervangen door Wet op het accountantsberoep.
Artikel 1b	Artikel 1b	het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties	vervallen	Dit deel van artikel 1b vervalt en wordt vervangen door het gewijzigde artikel 1c. De Accountant controleert als gevolg van de beoogde wijziging van artikel 213 Gw vanaf verslagjaar 2023 niet meer of baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het college wordt verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en dient deze zodanig te organiseren dat de stellige aanbevelingen van de commissie BBV in de kadernota rechtmatigheid worden nageleefd. Ook adviezen van de commissie BBV worden zoveel mogelijk nageleefd. De accountant controleert met ingang van 2023 de getrouwheid van de jaarrekening
Artikel 1c	Artikel 1c	rechtmatigheid in het kader van accountantscontrole het overeenstemmen van het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole gemeenten.	Rechtmatigheidsverantwoording door het college Met ingang van het verslagjaar 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording af bij de jaarrekening. De stellige uitspraken van de commissie BBV in de kadernota rechtmatigheid zijn daarbij leidend. De rechtmatigheidsverantwoording maakt deel uit van de jaarrekening zodat het huidige kwaliteitsniveau van de controle op rechtmatigheid geborgd blijft. De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af bij de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt.	

Artikel oud	Artikel nieuw	Tekst oud	Tekst nieuw	Reden wijziging
				waarvan de rechtmatigheidsverantwoording door het college onderdeel uitmaakt.
Niet aanwezig	Artikel 1e	Niet aanwezig	De commissie zoals bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet en zoals uitgewerkt in de “verordening op de Auditcommissie 2023” van de gemeente Berkelland.	De Auditcommissie werd eerder niet genoemd in de controleverordening. Dat is wel gebruikelijk. Omdat de Auditcommissie nu (ook) in artikel 4 lid 3 wordt genoemd is de definitie nu aangevuld.
Artikel 3 lid 3 en 4	Artikel 3 lid 3 en 4	Accountantsverklaring	Controleverklaring	De term “accountantsverklaring” is vervangen door “controleverklaring”. Een controleverklaring is één van de soorten accountantsverklaringen. Bij een controleverklaring geeft de accountant een oordeel over de jaarrekening met een redelijke mate van zekerheid.
Artikel 4 lid 3	Artikel 4 lid 3	Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant, de griffier en (een vertegenwoordiger uit) de raad, (een vertegenwoordiger van) de rekenkamer(functie), de portefeuillehouder financiën, de directie, de (concern-)controller en de hoofden van de betreffende afdelingen.	Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmings-) overleg plaats tussen de accountant, de griffier en (een vertegenwoordiger uit) de Auditcommissie, (een vertegenwoordiger van) de rekenkamer(functie), de portefeuillehouder financiën, de directie, de (concern-) controller en de concernopdrachtgevers.	Tekst aangepast naar de praktijk. Auditcommissie en concernopdrachtgevers zijn genoemd nu.
Artikel 5 lid 3	Artikel 5 lid 3	Het college draagt er zorg voor, dat alle organisatie-eenheden van de gemeente zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten, balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie.	Het college draagt er zorg voor, dat alle organisatie-eenheden van de gemeente zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde beheer en de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie in de jaarrekening.	“oordeel over de rechtmatige totstandkoming……” dient te vervallen. De accountant controleert vanaf verslagjaar 2023 niet meer of baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Conform de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.
Artikel 6 lid 1	Artikel 6 lid 1	Het college kan de door de raad benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de	Het college kan een accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke opdrachten. Deze specifieke opdrachten zijn te verdelen in twee soorten, namelijk opdrachten waarvoor een	Een verduidelijking aangebracht in de tekst waarbij het college zowel voor subsidieverantwoording als overige

Artikel oud	Artikel nieuw	Tekst oud	Tekst nieuw	Reden wijziging
		doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het college informeert de raad vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.	controleverklaring benodigd is zoals bij de controle op subsidieverantwoordingen en opdrachten waarvoor geen controleverklaring benodigd is. Opdrachten waarbij een controleverklaring niet benodigd is richten zich bijvoorbeeld op doelmatigheid en doeltreffendheid. Het is van belang dat de onafhankelijkheid van de accountant niet in het geding komt bij het uitvoeren van de opdrachten. Het college informeert de raad vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.	opdrachten een accountant opdracht kan verlenen. De accountant dient een als gevolg van de wijziging van artikel 213 van de gemeentewet een onafhankelijk oordeel te vormen over de getrouwheid van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Door de onafhankelijkheidseisen bij de accountantscontrole zijn werkzaamheden voor opstellen van de jaarrekening (waaronder dus ook de rechtmatigheid) door de huisaccountant niet toegestaan.
Artikel 7 lid 3	Artikel 7 lid 3	Accountantsverklaring	Controleverklaring	De term “accountantsverklaring” is vervangen door “controleverklaring”. Een controleverklaring is één van de soorten accountantsverklaringen. Bij een controleverklaring geeft de accountant een oordeel over de jaarrekening met een redelijke mate van zekerheid.

Bijlage 3 aanpassing verordening Auditcommissie

Artikel oud	Artikel nieuw	Tekst oud	Tekst nieuw	Reden wijziging
Artikel 1 lid 2 letter f	Artikel 1 lid 2 letter f	het controleprotocol: het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening	het controleprotocol: het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening en de rechtmatigheidscontrole en -verantwoording door het college	Aanvulling door de wijziging van artikel 213 Gw Het college wordt verantwoordelijk voor de rechtmatigheidscontrole en de verantwoording daarover in de jaarrekening.
Artikel 2 lid 3 b	Artikel 2 lid 3 b	het zijn van eerste aanspreekpunt voor de accountant richting de raad voor de opzet en uitvoering van de accountantscontrole	het zijn van eerste aanspreekpunt richting de raad voor: • De accountant voor de opzet en uitvoering van de accountantscontrole • Het college voor de opzet en uitvoering van de interne controle op de rechtmatigheid;	De accountant controleert met ingang van 2022 de getrouwheid van de jaarrekening waarvan de rechtmatigheidsverantwoording door het college onderdeel uitmaakt. Het college controleert met ingang van 2023 de (financiële) rechtmatigheid van de beheershandelingen van de gemeente en legt daarover verantwoording af in de jaarrekening. Daarbij neemt het college de stellige uitspraken van de commissie BBV in de kadernota rechtmatigheid 2023 in acht. Dat betekent niet dat de accountant geen werkzaamheden meer verricht op het gebied van rechtmatigheid maar wel een belangrijke verandering van die werkzaamheden. Vanaf 2023 moet de accountant de opzet, het bestaan en de werking van het (interne controle) proces dat ten grondslag ligt aan de rechtmatigheidsverantwoording controleren en vaststellen dat de verantwoording in de jaarrekening aansluit op de uitkomsten van dat proces en de uitgangspunten van het controleprotocol van de gemeente Berkelland.
Artikel 2 lid 3 c	Artikel 2 lid 3 c	een overlegplatform te zijn voor de voorgenomen controleaanpak door de accountant……	een overlegplatform te zijn voor de voorgenomen controleaanpak door • de accountant met de mogelijkheid om specifieke aandacht te doen besteden aan bepaalde posten of organisatieonderdelen, zoals bedoeld in de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet van de gemeente Berkelland • het college voor de controle op de rechtmatigheid	
Artikel 2 lid 3 d	Artikel 2 lid 3 d	een overlegplatform te zijn over de uitkomsten van de door de accountant uitgevoerde controles	een overlegplatform te zijn over de uitkomsten van: • De door de accountant uitgevoerde controle op het gevoerde beheer en de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie in de jaarrekening • De door het college uitgevoerde controle van de rechtmatigheid	

Artikel 2 lid 3 e	Artikel 2 lid 3 e	het evalueren van de werkzaamheden van de accountant	Het evalueren van de werkzaamheden van de accountant en de het college.	